

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Projekt EIP (Evropsko partnerstvo za inovacije) Kmetijstvo brez odvečne plastike – alternativni materiali in prakse za redukcijo uporabe plastike na kmetijah, AKRONIM: rPLAST, 1. JAVNI RAZPIS ZA INTERVENCIJO podpora za projekte EIP

Vodilni partner: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota

Partnerji:

- CORNUS d.o.o.
- CEROP d.o.o.
- KMETIJA FERENČAK
- KMETIJA TURINEK
- KMETIJA WURZER
- KMETIJA JERIČ
- ZELENA TOČKA CERP – proizvodno raziskovalni center z.o.o.
- MINIPLAST d.o.o.
- KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Trajanje projekta: 24.4.2025 – 24.4.2028

POVZETEK

Projekt rPLAST se osredotoča na zmanjšanje uporabe plastike v kmetijstvu, ki postaja vse večji okoljski problem, kljub temu da plastika pomembno prispeva k učinkovitosti kmetijske proizvodnje. V kmetijstvu se plastika pogosto uporablja za zaščito pridelkov, shranjevanje krme in pakiranje, kar povzroča velik ekološki odtis, saj se ti materiali težko reciklirajo in pogosto končajo v naravi. Plastika se zelo počasi razkrajja, pri čemer sprošča mikroplastiko in škodljive kemikalije, ki onesnažujejo tla, vodo in zrak. Čeprav plastika pomaga povečati pridelke in učinkovito izkoriščanje virov, so njene negativne posledice za okolje izziv, ki ga je treba nujno nasloviti.

Izobraževanje kmetov in širša ozaveščenost javnosti o pomenu zmanjšanja plastičnih materialov v kmetijstvu sta prav tako pomembna elementa projekta. Med drugim bo to podprto z izdajo tiskanega priročnika z naslovom »Kako zmanjšati uporabo plastike na kmetiji?« ter z različnimi oblikami usposabljanj in širjenjem dobrih praks.

Projekt bo prispeval k bolj trajnostnemu in okolju prijaznemu kmetijstvu, saj bo z uvajanjem novih metod omogočil kmetom prehod na okolju prijaznejše tehnologije. Ključno bo

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

sodelovanje med kmeti, raziskovalci, industrijo in zakonodajalci, da se zagotovi dolgoročna trajnost kmetijske proizvodnje. Učinkovito izvajanje teh ukrepov bo imelo dolgoročne pozitivne učinke: zmanjšanje količine odpadkov, večjo proizvodno učinkovitost, okrepljeno krožno gospodarstvo ter boljšo informiranost kmetovalcev o trajnostnih praksah.

GLAVNE DEJAVNOSTI

V prvem letu projekta bomo vzpostavili praktične poskuse na vseh vključenih kmetijah, kjer bomo opredelili začetno stanje ter spremljali količino, vrsto in analizo uporabe plastike v proizvodnih ali storitvenih procesih na kmetijah. V drugem letu bomo uvedli spremembe (alternativne materiale in/ali prakse) ter spremljali enake parametre kot v prvem letu. S primerjalno analizo obeh let bomo ocenili vpliv sprememb na zmanjšanje plastike na kmetiji ter potencial širše uporabe teh praks. Zbiranje podatkov o količini in vrsti plastike bo potekalo digitalno, analiza podatkov pa bo omogočena v aplikaciji Farm Manager, ki jo bomo za ta projekt nadgradili s funkcionalnostjo za oceno porabe plastike v različnih kmetijskih procesih. To bo omogočilo izvedbo primerjalnih analiz ter pripravo modelnih izračunov vpliva različnih ukrepov na zmanjšanje plastike in njihovega ekonomskega učinka.

Projekt rPLAST se bo osredotočil predvsem na intenzivne oblike kmetijstva, kjer se plastika največ uporablja za zaščito pridelka in tal, ter pri pridelavi sadik. Vključene kmetije, kot so CORNUS (pridelava sadik), KG FERENČAK (pridelava jagod), KG TURINEK in ZT CERP (pridelava zelenjave), bodo testirale te spremembe. Dve kmetiji, KG WURCER (plastika za ovijanje silosnih bal) in KG JERIČ (plastika v turizmu), pa bosta vključeni zaradi velikih količin plastike v drugih kmetijskih dejavnostih (Gl. Preglednica 1). Podjetje CEROP (regionalni center za ravnanje z odpadki) bo imelo ključno vlogo v projektu, saj bo prevzemalo odpadno plastiko s kmetij ter spremljalo količine in vrste zbrane plastike, tudi na regionalnem nivoju. Izdelali bodo tudi letno oceno količine plastike iz kmetijstva in osnovno analizo življenjskega cikla teh materialov ter svetovali kmetom o učinkovitem ravnanju z odpadno embalažo. Skupaj z Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) in KGZS Zavodom Murska Sobota (KGZMS) bodo pripravili priročnik o ravnanju s plastiko v kmetijstvu, ki bo vseboval priporočila za zmanjšanje porabe plastike in ravnanje z odpadki. Kmetom bodo te informacije tako na voljo preko kmetijskih svetovalcev po vsej Sloveniji ter v obliki tiskanega priročnika ter spleta. Podjetje MINIPLAST iz Murske Sobote bo izdelalo biorazgradljive lončke za poskuse pri pridelavi sadik. ZT CERP pa bo poleg uvajanja inovativnih praks pri gojenju zelenjave v okviru praktičnega preizkusa odgovoren tudi za izvedbo metodologije Interaktivni inovacijski model, ki vključuje različne deležnike v razvoj novih pristopov za zmanjšanje plastike, ki skupaj razvijajo trajnostne rešitve ter kot del DIH AGRIFOOD skupaj s KGZMS za nadgradnjo funkcionalnosti orodja Farm Manager.

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

CILJI

Cilj projekta je razviti trajnostne in inovativne rešitve, ki bodo nadomestile plastiko v kmetijstvu, ne da bi to vplivalo na učinkovitost proizvodnje. Med ključnimi ukrepi so testiranje biorazgradljivih materialov, kot so folije in sadilne kocke, ter spremembe v načinu pridelave, na primer uporaba naravnih zastirk in alternativnih metod shranjevanja krme. Pomemben del projekta je tudi nadgradnja funkcionalnosti aplikacije Farm Manager, ki bo omogočala spremljanje porabe plastike na kmetijah ter oceno učinkovitosti uvedenih ukrepov. To bo prispevalo k večjemu zavedanju o dejanski uporabi plastike in njenem vplivu.

PRIČAKOVANI REZULTATI

- Zmanjšana uporaba plastičnih materialov
- Ohranjena višina pridelka in povečana kakovost le-tega
- Višja dodana vrednost kmetijskih proizvodov
- Zmanjšana prisotnost mikro plastike v okolju
- Izboljšana trajnost upravljanja kmetij
- Nadgrajena aplikacija Farm Manager
- Pripravljena praktična priporočila za kmete in druge deležnike

Povezave:

- spletna stran EK, namenjene Evropskemu kmetijskemu skladu za razvoj podeželja:
http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sl.htm
 - EIP-AGRI Network:
<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/>
- spletna stran PRP 2023-2027
- www.program-podezelja.si
- Spletna stran vodilnega partnerja
<https://www.kgzs-ms.si/dogodki-in-projekti-2/ostali-projekti/rplast/>
 - Facebook podstran vodilnega partnerja
<https://www.facebook.com/profile.php?id=61577966060313>